

**Toelichtingen op de gemeentelijk
beschermde stadsgezichten**

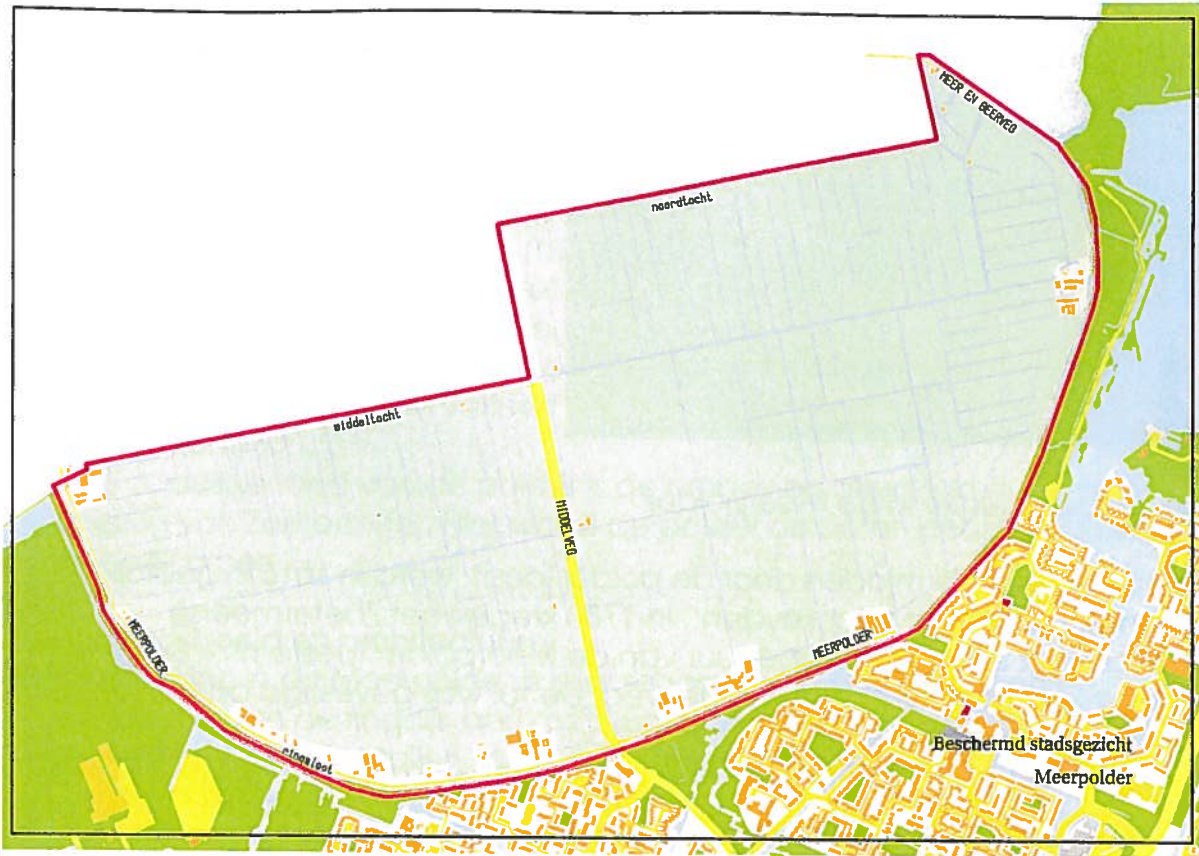
Dorpsstraat

Koepeltjesbuurt Meerzicht

Meerpolder

Voorweg

Wilhelminapark

Meerpolder

Het gemeentelijk beschermd stadsgezicht de Meerpolder wordt omgrensd door de ringsloot en de grens met Leidschendam.

Ontstaansgeschiedenis

De Meerpolder ontleent zijn naam aan het Zoetermeerse Meer. Dit was tot 1614 een fors binnenmeer. Hier waren de eerste bewoners van Zoetermeer gevestigd totdat zij in de dertiende eeuw naar de Dorpsstraat verhuisden. In 1614 werd octrooi verleend voor het droogmaken van het meer, omdat de wolkant dreigde af te slaan. De zo ontstane Meerpolder was de eerste droogmakerij in Rijnland. Toen in 1616 het meer was drooggefallen, heeft het gebied zich tot een vruchtbaar landbouwgebied ontwikkeld. De boeren van de Meerpolder hebben in belangrijke mate bijgedragen aan de productie van boter waaraan Zoetermeer zijn reputatie als boterdorp heeft te danken. Drie tochten voerden het water af naar drie molens, die het water oversloegen op de ringsloot om de polder heen. Voor de bemaling van de weilanden zorgden de weidemolentjes, die het water afmalen naar de sloten in de polder.

Een weidemolentje in de Meerpolder

De Middelweg die midden door de polder loopt, werd in 1616 in gebruik genomen als 'rijweg naar Leyden'. In 1780 kregen het Zoetermeerse dorpsbestuur en het polderbestuur van de Meerpolder toestemming om tol te heffen voor het onderhoud van de weg. De tol was gevestigd aan de Stompwijkse kant en heeft tot 1826 bestaan.

Niet de hele Meerpolder valt binnen de grenzen van de gemeente Zoetermeer: de grens loopt ongeveer dwars door het midden.

Ruimtelijke opzet

De oorspronkelijke ovale vorm van het natuurlijke meer tekent zich duidelijk in het landschap af. De structuur van de polder is helder en eenduidig. De Middelweg deelt het polderoppervlak in tweeën en vormt de verbinding tussen Zoetermeer en Stompwijk/Leiden. Haaks op de Middelweg staan drie tochten die over de gehele breedte van de polder zijn gegraven: de Noord-, de Middel- en de Zuidtocht.

De polder is in een strak patroon verkaveld: smalle graslandpercelen die noord-zuid zijn georiënteerd. Eromheen ligt een ringsloot die tussen kaden is geklemd, op een hoogte van drie meter boven de polder. De boerderijen bevinden zich vanouds aan de noord- en de zuidzijde en liggen tegen de ringdijk aan. De richting van de kap volgt de kavelrichting van het land en is daarom noord-zuid georiënteerd (haaks op de dijk). Het woongedeelte ligt aan de dijkzijde, de achterzijde met bedrijfsruimte en stallen is gericht op het achterliggende land. De bebouwingsdichtheid is laag en mede door het ontbreken van beplanting op de percelen is het landschap zeer open. Wel is erfbeplanting aanwezig die varieert van enkele solitaire bomen tot een dicht randbeplanting rondom.

Aan de zuidelijke rand van de polder is de omgeving gewijzigd door de uitbreiding van Zoetermeer. Hier wordt de polder omsloten door bebouwing en stedelijk groen.

Bebouwingsbeeld en architectuur

De bebouwing in de Meerpolder is zeer schaars. Van oudsher staan er boerderijen tegen de ringdijk aan met hun kap haaks op de richting. Deze zijn uitgebreid met nieuwe stallen, silo's, kassen en hekwerken. Ook zijn er woonhuizen bij gebouwd. De functie van de drie molens is overgenomen door een electrisch gemaal. De molens zijn nog aanwezig, maar zij zijn afgetopt en doen nu dienst als woonhuis. De relatie met de polder is daardoor minder herkenbaar geworden.

Eén van de afgetopte molens

Zeer karakteristiek in de Meerpolder zijn de paar overgebleven kleine stalen weidemolentjes voor de bemaling van de weilanden. Evenzeer karakteristiek is een tweede nauwelijks meer voorkomend fenomeen: houten telefoonpalen met bedrading naar de gebouwen langs de ringdijk.

Structurele en/of functionele wijzigingen

De Meerpolder heeft zijn landelijke karakter en relatieve rust goed weten te bewaren. Wijzigingen zijn de vervanging van de molens door elektrische bemaling en schaalvergroting van agrarische bedrijven. Ook zal naar verwachting de recreatieve betekenis van de Meerpolder groter worden door de toenemende verstedelijking.

Typering en bijzondere kwaliteiten

De karakteristieke ovale vorm van de polder die zich duidelijk in het landschap aftekent.

De kenmerkende verkaveling in langgerekte stroken.

De openheid en weidsheid.

Gaaf bewaarde en goed herkenbare ringdijk en ringsloot.

De aanwezigheid van cultuurhistorisch waardevolle elementen als de weidemolentjes en de houten telefoonpalen.

De afgetopte molens als herinnering aan de historische polderbemaling.

Houten telefoonpalen langs de ringdijk

Waardering

De Meerpolder is zeer waardevol als markante landschappelijke eenheid door de openheid en de ovale vorm die zich duidelijk aftekent en die herinnert aan het oude veenmeer. Van waarde is tevens het oorspronkelijke agrarische karakter met de kenmerkende lage bebouwingsdichtheid en op de dijk georiënteerde boerderijen. Structuur en bebouwingsbeeld zijn goed bewaard.